

بررسی نظرات زنان منطقه دو شهر اهواز در ارتباط با روشهای ترغیب مردم به شرکت در طرح بازیافت مواد زائد شهری

سیما سبزعلیپور *

یاسمین سبحانی **

زینب کاظمی **

چکیده

عمل بازیافت یک راه برای کاهش مقدار زباله دفن شده می باشد و می تواند هزینه دفع زباله را کاهش داده و انرژی و منابع طبیعی را ذخیره کند. یکی از عوامل موثر در موفقیت این برنامه آگاهی از نظرات مردم خصوصا زنان در مورد روش های ترغیب مردم به شرکت در طرح بازیافت است. هدف از این مطالعه، بررسی نظرات زنان منطقه دو شهرداری شهر اهواز در این زمینه است. در این مطالعه مقطعی ۱۶۰ نفر از زنان منطقه دو شهر اهواز که عمل بازیافت در آن انجام می شود در سال ۱۳۸۹ به صورت سهمیه ای انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات مورد نیاز از طریق مصاحبه و پرسشنامه که حاوی سوالاتی در زمینه تفکیک از مبدا نحوه ترغیب مردم به شرکت در این طرح، نحوه نگهداری، بیماری های منتقله، روشها، ساعت و دفعات جمع آوری زباله و... بود، بدست آمده است. اطلاعات با استفاده از آمار توصیفی نشان داد که ۸۵ درصد زنان بومی خوزستان، ۵۲٪ تحصیلات دانشگاهی داشتند و ۶۰٪ خانه دار بودند. ۳۸٪ تلویزیون، ۱۶٪ مطالعه را منبع کسب اطلاعات در مورد بازیافت ذکر کرده بودند. بهترین روش جمع آوری زباله را جمع آوری خانه به خانه زباله ها می دانستند. در ارتباط با سوالات دیدگاهی و نگرش ۱۶٪ دارای نگرش متوسط و ۸۴٪ از دیدگاه خوبی برخوردارند. ۳۹٪ دادن کیسه زباله به مردم، ۳۳٪ دادن جایزه به مردم را بهترین روش برای ترغیب مردم برای تفکیک از مبدا ذکر کرده بودند. با توجه به آنکه اکثر افراد دادن کیسه زباله و دادن جایزه به مردم را بهترین روش برای ترغیب مردم ذکر کرده بودند، لذا می توان برای اجرای موفقیت آمیز این برنامه این مسئله را مد نظر قرار داد.

کلید واژگان: زنان، بازیاب، نگرش، مواد زائد

* دانشجوی دکتری علوم محیط زیست، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اهواز، ایران.
** دانش آموخته علوم محیط زیست، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اهواز، ایران.

مقدمه

محیط زیست منابع خدادادی زمین است که سرمایه بشر برای پیشرفت و توسعه محسوب می شود. آیا بدون بهره مندی از آب و خاک سالم، معادن، جنگل ها و... چرخه اقتصادی به حرکت در می آید؟ سؤال بالا، امروزه بحث های زیادی را سبب شده که از اهم آنها نقش زنان در حوزه تحقق حفاظت از محیط زیست است. در این زمینه پنج دیدگاه مطرح شده است: نخست اینکه زنان به عنوان قربانیان تخریب محیط زیست به شمار می آید. این تصویر زنانی است که هیزم ها را بر دوش حمل می کنند و کیلومترها راه می روند تا به آب دسترسی یابند، اما هر روز با تخریب بیشتر جنگل ها و آلودگی وسیع تر آبها روبرو هستند. دوم، زنان به عنوان مدیران منابع طبیعی چون جنگل، آب و سوخت شناخته شده و مشارکت فعالی در بخش کشاورزی دارند. دانش آنها درباره محیط مورد توجه قرار گیرد و به عنوان بخشی از راه حل مشکل آب و انرژی از وجودشان بهره گرفته شود. سومین دیدگاه در زمینه محیط زیست و زنان، آنان را به عنوان محافظان و مدافعان محیط زیست می داند که به دیدگاه دوم بسیار نزدیک است. در چارچوب این دیدگاه برخی گمان می کنند که زنان به دلیل نیاز به منابع برای امرار معاش و کسب درآمد، نسبت به محیط زیست احساس تعهد می کنند، اما برخی دیگر معتقدند تعهد زنان به محیط به دلیل درک عمیق آنان و ارتباط آنها با طبیعت است. در دیدگاه چهارم، برخی که از زاویه طرفداری از حقوق زنان به موضوع می نگرند و معتقدند زنان هماهنگ با طبیعت هستند و طبیعت بخشی از وجود و هستی زنان را تشکیل می دهد. آنان بر این باورند که مردان کمتر چنین رابطه ای را با محیط برقرار می کنند و بیشتر به تخریب آن مبادرت می ورزند. پنجمین و آخرین دیدگاه به تمرکز بر مسأله زنان و جمعیت باز می گردد. بسیاری از گروه های که نگران محیط زیست هستند بر این باورند که جمعیت موجب افزایش تخریب منابع می شود و فقر حاصل از این وضعیت تأثیر مستقیم بر زندگی زنان می گذارد. اما در میان این دیدگاه ها، بی شک جای زنان در مقام مادری و به عنوان نخستین و مهمترین معلم آموزش های زیست محیطی خالی است. زنان «مادران زمین» هستند، آنجا که به نسل های بعدی عمیقاً بیاموزند: «این سرمایه، امانت و موهبت الهی را پاس داریم» از این رو در حوزه مباحث حفظ محیط زیست، به طور روز افزون جایگاه زنان و توانمندیهای آنان به نوعی جزو ضرورت محسوب و مورد توجه قرار می گیرد. چنانچه کارشناسان معتقدند در این حوزه، آموزش را باید از زنان آغاز کرد تا فرزندان آنها به صورت مستقیم و غیر مستقیم با این مقوله آشنا شوند.

مواد زائد جامد، از تولیدات غیر قابل اجتناب جامعه و یکی از عمده ترین آلاینده های محیط زیستی باشد که جزء لاینفک زندگی انسان محسوب می گردد، بنابراین مدیریت مواد زائد جامد یکی از نیازهای اصلی هر جامعه خواهد بود. بازیافت عبارت است از جدا سازی بعضی از مواد مثل کاغذ، مقوا، پلاستیک، منسوجات، چرم، چوب، شیشه، فلزات، از مواد زائد جامد و پردازش آن به نحوی که دوباره به عنوان مواد مفید مورد استفاده قرار می گیرد، عمل بازیابی معمولاً دارای دو معنی است: اولاً استفاده مجدد از مواد همچون کاربرد دوباره شیشه های نوشابه که پس از شست و شو دوباره پر شده و به دست مصرف کنندگان می رسد. ثانیاً بازیافت فرآیندی است که طی آن مواد جمع آوری و جدا شده،

به منزله مواد خام برای تولید محصولات جدید به کار گرفته می شوند. مثلاً قوطی های کهنه و مستعمل آلومینیومی یا بطری های شکسته که پس از ذوب مجدداً به بطری های نوشابه و قوطی کنسرو جدید تبدیل می شود (عبدلی، ۱۳۷۹). دفع غیر بهداشتی زباله باعث آلودگی آب، خاک، هوا، رشد مگس، جوندگان، زشتی مناظر و افزایش رشد میکروارگانیسم های بیماری زامی گردد (عمرانی، ۱۳۷۷). بررسی های گوناگون نشان می دهد که بهترین و با صرفه ترین روش جلوگیری از تخریب محیط زیست آگاهی رسانی عمومی و مشارکت افراد جامعه می باشد. به دلیل جایگاه تاریخی و خانوادگی زن و نیز تمایلات فطری محققین به نقش برجسته او در مسائل زیست محیطی پی برده و خواستار مشارکت وی در کاهش زائدات و تفکیک از مبدا شدند. جهت ارتقا میزان آگاهی و نگرش زنان در زمینه بازیافت زباله از مبدا نیاز به بستر سازی در این زمینه دارد که می توان از طریق برگزاری کلاس آموزشی، ارائه پوسترها و پمفلت های آموزشی توسط مراکز بهداشتی درمانی منطقه اجرای آن طرح و سازمان محیط زیست با مشارکت شهرداری استفاده کرد (محمدی، ۱۳۸۲). همچنین می توان از رسانه های گروهی مخصوصاً شبکه های استانی صدا و سیما برای بالا بردن سطح آگاهی و نگرش در زمینه بازیافت زباله، بیان فواید ناشی از طرح و عوارض اقتصادی و اجتماعی ناشی از اجرا نشدن این طرح که مستقیماً به مردم بر می گردد استفاده کرد. باید مردم از این نکته آگاه شوند که به راستی زباله طلای کثیف است و نمی توان گفت زباله همیشه یک ضایعه است و به نوعی ممکن است یک برکت باشد. زنان به عنوان مدیر خانه مهمترین و اصلی ترین نقش را می توانند در مسئله بازیافت و اجرای تفکیک از مبدا همکاری داشته باشند. تفکیک زباله از مبدا در اجرای پروژه بازیافت که زنان نقش اساسی را در آن دارند کوششی است که در صورت تداوم می تواند دسترسی به اهداف بلند مدت را در بازیافت زباله امکان پذیر سازد.

بر اساس مطالعات انجام شده توسط محمد حسن احرام پوشی و همکاران که در شهر یزد انجام پذیرفت به این نتیجه رسیدند که حدود ۲۳/۶ درصد مردم روش بازیافت را بهترین روش دفع زباله ها دانستند، ۳۵/۹ درصد مردم مخالف فروش مواد بازیافتی به افراد دوره گرد بودند و ۶۳/۵ درصد این مواد را به مامورین جمع آوری مواد بازیافتی تحویل می دادند (احرام پوش، ۱۳۸۴). نتایج مطالعات انجام شده که توسط عمرانی و همکارانش در استان کرمان انجام گردید نشان داد که سرانه زباله هر نفر در روز حدود ۵۰۴ گرم و چگالی زباله برابر $179/6 \text{ kg/m}^3$ و درصد رطوبت برابر ۶۷ درصد می باشد و بیشترین درصد اجزاء موجود در زباله بررسی شده مربوط به مواد گیاهی با ۶۸/۱ درصد می باشد (عمرانی، ۱۳۸۴). نتایج مطالعه انجام شده که توسط بسیجی انجام پذیرفت به این نتیجه رسید که در بیشتر مناطق کشور شاهد این هستیم که بیشتر دفن ها به صورت غیر بهداشتی و روباز است. در کشور ما میزان بازیافت حدود ۰/۸ درصد، کمپوست ۷/۲ درصد، و دفن ۹۲ درصد است که از این دفن پسماند ها ۲۰ درصد آنها به صورت دفن بهداشتی و اصولی است و مابقی آن غیر بهداشتی و غیر اصولی می باشد (بسیجی، ۱۳۸۷). عبدلی در کتاب مدیریت دفع و بازیافت مواد زائد جامد شهری در ایران در سال ۱۳۷۹ به بررسی وضعیت پسماند در شهر های بسیار بزرگ، بزرگ، متوسط و کوچک در ایران پرداخته است و نتایج بدست آمده به عنوان مبنایی جهت تصمیم گیری های کلان شهر کشور به کار

رفته است، در این طرح برای بررسی وضعیت موجود مدیریت مواد زائد جامد شهری پرسشنامه ای با ۵۰ سوال طراحی و به کلیه شهرهای ایران ارسال شد. از ۵۷۸ پرسشنامه ارسالی ۴۹۶ شهر پاسخ داده اند. در این بررسی شش عنصر موظف سیستم مدیریت مواد زائد جامد مورد مطالعه قرار گرفته اند. بررسی وضع موجود بازیافت زباله های شهری نشان داد که تا کنون هیچ گونه حرکت منسجم و سازمان یافته ای برای بازیافت و پردازش مواد زائد جامد شهری در ایران صورت پذیرفته است. حرکت های پراکنده ای در چند سال اخیر در زمینه تولید کمپوست از زباله های شهری در اصفهان، تهران، کرج و بعضی از شهرهای دیگر انجام شده که حمایت دولت رانیز به همراه داشته است. جداسازی مواد قابل بازیافت از زباله به صورت غیر رسمی در تمامی شهرهای ایران رواج دارد و کاغذ و مقوا و پلاستیک و بعضاً فلزات از جمله مواد با ارزشی است که مورد بازیافت و استفاده مجدد قرار می گیرد. بنابراین صنایع بازیافتی از زباله های شهری عمدتاً مربوط به استفاده مجدد از کاغذ و مقوا و پلاستیک های جدا شده از زباله ها می شود (عبدلی، ۱۳۷۹).

با توجه به فواید بسیار زیاد بازیافت از طریق کاهش مقدار زباله دفن شده، کاهش هزینه دفع زباله و ذخیره انرژی و منابع طبیعی، اطلاعات اولیه مردم از بازیافت مواد زائد جامد اولین قدم بهره وری صحیح از منابع است که این نظر منجر به همکاری مردم شده و اولین قدم در جهت پیشرفت برنامه های بازیافت می باشد. لذا با بررسی نظرات عموم به نحو بهتر می توان در جهت آموزش آنها و پیشرفت برنامه بازیافت مواد زائد تصمیم گیری کرد. شهر اهواز نیز مانند سایر شهرهای کشور در سالهای اخیر توسعه قابل توجهی یافته که به تبع آن دامنه خدمات شهری نیز گسترش یافته و به همین لحاظ به برنامه ریزی دقیق شهری بر اساس اطلاعات و آمار بدست آمده از روشهای علمی مطالعه بر مواد زائد جامد تولیدی در این شهر کاملاً ضروری به نظر می رسد.

روش پژوهش

این مطالعه مقطعی در سال ۱۳۸۹ بر روی تعداد ۱۶۰ نفر از زنان منطقه دو که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند، انجام گرفت. برای نمونه گیری ابتدا ۲۰ کوچه به تصادف از منطقه مورد نظر انتخاب شده و از هر کوچه تعداد ۸ خانوار (زنان خانه دار) به روش آسان و در دسترس مورد سوال قرار گرفتند. روش جمع آوری اطلاعات به صورت مصاحبه و پرسشنامه حاوی اطلاعات دموگرافیک و اطلاعات مربوط به عقاید و عملکرد و سطح نگرش بود. با توجه به این که در این تحقیق ما به همکاری بخش ها و سازمان های مربوطه نیاز داشتیم، در ابتدای کار هماهنگی لازم جهت تحقیق با آنها به عمل آمد. پس از جمع آوری داده ها، یافته ها توسط آمار توصیفی ارائه شدند.

نتایج پژوهش

در این مطالعه ۸۵ درصد زنان بومی خوزستان و ۱۵٪ زنان غیر بومی بودند. ۵۲٪ تحصیلات دانشگاهی داشتند. تنها ۳۱٪ بالای ۴۵ سال سن داشتند و ۶۰٪ آنها خانه دار بودند. سایر نتایج در جداول ذیل آورده شده است:

جدول ۱. توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب نحوه آشنایی با طرح بازیافت

منبع آشنایی	تعداد پاسخ دهندگان	درصد پاسخ دهندگان
رادیو و تلویزیون	۷۶	۳۸
مطبوعات	۲۸	۱۴
خانواده و بستگان	۱۵	۷
مطالعه	۳۱	۱۶
آموزش شهرداری	۸	۴
عدم آشنایی	۱۹	۱۰
سایر روش ها	۱۷	۹
بدون پاسخ	۴	۲
جمع	۱۶۰	۱۰۰

در بخش سوالات آگاهی در زمینه منبع کسب آگاهی در رابطه با طرح بازیافت از نظر گروه آماری بالاترین درصد مربوط به رادیو و تلویزیون ۳۸٪ و کمترین درصد نیز مربوط به آموزش شهرداری ۴٪ بوده است.

جدول ۲. توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه در مورد بهترین روش برای ترغیب مردم به شرکت طرح بازیافت مواد

بهترین روش برای ترغیب مردم	تعداد پاسخ دهندگان	درصد پاسخ دهندگان
دادن کیسه زیاله به مردم	۶۷	۳۹
خرید مواد جامد قابل بازیافت از مردم	۳۵	۲۱
تعویض مواد جامد قابل بازیافت با نمک ید دار	۹	۵
دادن جایزه به مردم	۵۷	۳۳
بدون پاسخ	۳	۲

طبق جدول شماره ۲، ۳۹٪ دادن کیسه زیاله به مردم، ۲۱٪ خرید مواد جامد قابل بازیافت از مردم، ۵٪ تعویض مواد جامد قابل بازیافت با نمک ید دار و ۳۳٪ دادن جایزه به مردم را بهترین روش برای ترغیب مردم برای تفکیک از مبدا ذکر کردند.

جدول ۳. توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه بر حسب نگرش

موافق	سوالات نگرشی
۹۶	تفکیک زباله ها در منزل مشکلات بهداشتی و بازیافتی را کاهش می دهد.
۹۷	دفن غیر بهداشتی زباله ها می تواند بر کیفیت آب و خاک تاثیر سوء داشته باشد.
۹۴	بازیافت مواد جامد بر کاهش هزینه خدمات شهری تاثیر دارد
۹۷	بازیافت مواد جامد بر وضعیت ظاهری محل تاثیر دارد.
۹۱	ما نباید اجازه دهیم که زباله هایمان به مواد زائد تبدیل شود.
۸۵	من تمایل به شرکت در طرح بازیافت شهرداری را دارم.

در قسمت سوالات نگرش، ۹۶ درصد افراد معتقد بودند که تفکیک زباله ها را در منزل می تواند مشکلات بهداشتی و بازیافتی را کاهش دهد. ضمناً ۹۷ درصد موافق بودند که دفن غیر بهداشتی زباله ها می تواند بر کیفیت آب و خاک تأثیر ناخوشایندی داشته باشد و ۹۴٪ نیز اعتقاد داشتند که بازیافت مواد زائد جامد می تواند در کاهش هزینه خدمات شهری مؤثر باشد. ۹۱ درصد افراد موافق بودند که نباید زباله هایشان تبدیل به مواد زائد شود و باید در جهت بازیافت آنها اقدام کرد، ۸۵ درصد افراد نیز تمایل خود را به شرکت در طرح بازیافت شهرداری اعلام داشتند.

همچنین طی این پژوهش مشخص شد که آگاهی از مقدار زباله های فساد پذیر تولیدی در شهر اهواز ۳۲٪ آگاهی کامل، ۴۱٪ آگاهی متوسط و ۲۷٪ از عدم آگاهی برخوردار بودند. ضمناً مشخص گردید که ۸۴٪ افراد مورد مطالعه بهترین روش دفع زباله را بازیافت از زباله ها میدانستند. همین طور در زمینه بیماری های منتقله از طریق دفع غیر بهداشتی زباله های شهری ۱۴٪ افراد آگاهی کامل داشتند، ۷ درصد آگاهی ضعیف و ۷۹٪ نیز آگاهی متوسطی در این زمینه داشتند.

در زمینه عملکرد افراد جامعه آماری، ۶۵ درصد افراد فقط زباله ها را درون کیسه زباله جمع آوری کردند، ۳۱٪ افراد در منزل عملیات تفکیک را انجام می دادند و ۴ درصد افراد نیز سایر روش ها را بیان کردند. ۸۵٪ افراد نیز اعتقاد داشتند که در زمان تأخیر ماشین جمع آوری زباله، زباله ها را در منزل خود و یا درون زباله دان آپارتمان قرار می دهند. هیچ کدام از پاسخگویان بارها کردن زباله در کوچه و یا خیابان های دیگر موافق نبودند و این عمل را انجام نمیدادند.

بحث و نتیجه گیری

در زمینه جنبه های همکاری با شهرداری، مطالعات پیشین نشان داده که در شهر زاهدان ۸۶٪ پاسخ دهندگان تمایل به همکاری با شهرداری را داشتند (انصاری، ۱۳۸۷) و در اصفهان تمایل ۹۳/۸ درصد (بیگدلی و سلطانی، ۱۳۸۷) و در شهر کاشان ۹۴/۵٪ (مرادی، ۱۳۸۰) و در شهر اهواز ۹۴ درصد بوده است. در مورد منبع کسب آگاهی در زمینه بازیافت در شهر کاشان ۳۸/۷٪ از طریق رادیو و تلویزیون، ۲۶٪ از طریق ارگان مربوطه از طریق پمفلت هایی که شهرداری در اختیار افراد قرار داده است (مرادی، ۱۳۸۰) و کمترین آمار مربوط به مطالعات آزاد با ۷/۳٪ در شهر زاهدان بوده است (انصاری، ۱۳۸۷). در

تحقیق مربوط به اصفهان ۸۴ درصد از تبلیغات رادیو و تلویزیون ۵۳/۳ درصد از طریق شهرداری اصفهان کسب اطلاع شده بودند (بیگدلی و سلطانی، ۱۳۸۷). در مورد منبع کسب آگاهی در زمینه بازیافت در شهر اهواز ۳۸٪ از زنان رادیو و تلویزیون را بیشترین و ۴٪ آموزش شهرداری را کمترین منبع اطلاع رسانی می دانستند. به نظر جامعه آماری شهر زاهدان (انصاری، ۱۳۸۷)، بهترین روش جهت ترغیب افراد به شرکت در طرح بازیافت دادن کیسه زباله به مردم و همچنین جایزه می باشد، هر کدام به میزان ۵۴، و در مطالعه مربوط به کاشان (مرادی، ۱۳۸۰) ۹۷/۵ درصد مایل به تحویل زباله در قبال کیسه زباله بودند. در اهواز نیز زنان بهترین روش دفع زباله ها را بازیافت معرفی کردند و اکثر پاسخ دهندگان آگاهی متوسطی از بیماری هایی که توسط مواد زائد انتقال می یابد داشتند. ضمناً ۸۵٪ افراد تمایل به شرکت در طرح بازیافت در منزل را داشتند و ۳۱٪ جامعه آماری اعلام کردند که عملیات تفکیک را در منزل انجام می دهند.

همانطور که در نتایج مشخص شده می توان بیان نمود که اکثریت مردم از سطح آگاهی متوسطی برخوردار بودند و نگرش مردم نسبت به بیشتر مسائل درست و صحیح بود. اما در مورد عملکرد، در اکثر موارد عملکرد آنها صحیح نبود. حتی در بعضی موارد با آگاهی و نگرش آنها نیز هماهنگی و همخوانی نداشت. به عنوان مثال با وجود اینکه اکثریت در ارتباط با تفکیک زباله در منزل آگاهی داشتند و با آن موافق بودند و آنرا یک راه حل مناسب جهت کاهش معضلات بهداشتی و بازیافتی می دانستند اما فقط ۳۰ درصد تفکیک را در منازل رعایت می کنند که دلیل عمده آنرا می توان در ضعف های مدیریتی گذشته سیستم جستجو کرد که با توجه به برنامه ریزی شهرداری امید است بحث تفکیک از مبداء رعایت و انجام شود. زیرا بسیاری از خانواده ها معتقد بودند که اگر ما بدانیم زباله ها بازیافت می شود با امر تفکیک زباله ها در منزل مشکلی نداریم و به خوبی رعایت خواهیم کرد. همچنین با وجود اینکه اکثریت مردم مواد بازیافتی را به دوره گرد ها می فروختند اما چون نسبت به مشکلات بعدی آن آگاهی داشتند راه حل مناسب را در برخورد قانونی با آنها می دانستند.

شاید بتوان عدم هماهنگی عملکردی و اطلاع مردم را ناشی از عدم آگاهی از تعهدات اجتماعی در خصوص بهداشت، سطح دانش، سنت و وضعیت اقتصادی در جامعه دانست. بازیافت که یکی از عناصر موظف مدیریت مواد زائد است شاید بتواند جوابگوی بسیاری از مسائل و مشکلات باشد به شرط این که با برنامه ریزی و آموزش لازم ایجاد بستری مناسب جهت مشارکت مردم را به عنوان اولین عنصر این مدیریت فراهم نماییم.

لازم به یاد آوری است در این تحقیق پاسخگویان از منطقه دو شهر اهواز (کیانپارس) انتخاب شدند که قبلاً توسط مامورینی از اداره بازیافت شهرداری آموزشهای ابتدایی را در خصوص بازیافت مواد زائد و ساعت صحیح قرار دادن زباله ها در بیرون از منزل را دیده بودند. در زمان مطالعه حاضر عملیات بازیافت زباله ها توسط مسئولین و با همکاری مردم هنوز در این محل صورت نگرفته بود و ضمناً مردم نیز نیاز به آموزش های بیشتر از طریق رسانه های گروهی، شهرداری و ... را داشتند.

پیشنهادات

- آموزش افراد برای آشنایی با طرح بازیافت از مبدا و ایجاد انگیزه در مردم جهت همکاری با این طرح
- استفاده از صدا و سیما جهت آموزش به مردم و آشنا کردن هر چه بهتر آنان با این طرح
- جمع آوری به موقع زباله های بازیافتی از درب منازل
- برگزاری جلسات بحث و بررسی پیرامون مشکلات اجرایی این طرح با مردم منطقه
- وجود بازرسینی جهت اطمینان از پیشرفت انجام کار توسط کارکنان شهرداری
- ایجاد همکاری بیشتر بین سازمان بازیافت مواد زائد و شهرداری
- برقراری سیستم شکایات در برابر کوتاهی کارکنان انجام دهنده این طرح
- ضروری است که آموزش مردم در هر منطقه از کشور متناسب بانوع آلودگی یا تخریبهای زیست محیطی در آن منطقه صورت پذیرد.

منابع

- انصاری، حسین؛ فاطمه رخشانی، علی کبریائی، فردوس کُرد مصطفی پور، (۱۳۸۷)، بررسی نظرات زنان منطقه ۳ شهر زاهدان در مورد ترغیب مردم به شرکت طرح بازیافت مواد زائد جامد سال (۱۳۸۶)، سومین کنگره ملی بازیافت و استفاده از منابع آلی تجدید شونده در کشاورزی.
- احرام پوش، محمد حسن، (۱۳۸۴)، بررسی مدیریتی زباله های خانگی شهر یزد، هشتمین همایش ملی بهداشت محیط ایران، دانشگاه علوم پزشکی تهران
- بیگدلی، سهراب؛ فاطمه سلطانی، (۱۳۸۷)، بررسی میزان اطلاع، دیدگاه و عملکرد مردم در ارتباط با مدیریت مواد زائد شهری در ناحیه ۱ نجف آباد تابستان ۸۶، سومین کنگره ملی بازیافت و استفاده از منابع آلی تجدید شونده در کشاورزی.
- بسیجی، معصومه، (۱۳۸۷)، بررسی وضعیت مواد زائد شهری در ایران و طراحی الگوهای مناطق دفع و بازیافت، پایان نامه کارشناسی ارشد مهندسی محیط زیست، دانشگاه تهران، دانشکده محیط زیست
- عبدلی، محمد علی، (۱۳۷۹)، مدیریت مواد زائد جامد شهری، انتشارات سازمان شهرداری های کشور.
- عمرانی، قاسمعلی، (۱۳۸۴)، بررسی بازیافت مواد زائد جامد در استان کرمان، هشتمین همایش ملی بهداشت محیط ایران، دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- عمرانی، قاسمعلی؛ (۱۳۷۷)، مواد زائد جامد (زباله سوزها، بازیافت مواد و روشهای دفع مواد زائد خطرناک)، جلد دوم، مرکز انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی
- محمدی، صمد، (۱۳۸۲)، امکان سنجی بازیافت زباله های شهری در بابل، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده منابع طبیعی و علوم ریایی دانشگاه تربیت مدرس.
- مرادی، رضا، (۱۳۸۰)، بررسی وضعیت بازیافت زباله در شهر یزد، مجموعه مقالات چهارمین همایش کشوری بهداشت محیط، جلد سوم، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی یزد.

Archive of SID

Assessment of Ahwaz Women Opinions about the Methods for Persuading People Participation in Solid Wastes Project

*S. Sabz alipour

**Y. Sobhani

*** Z. Kazemi

Abstract

Recycle is a method for decreasing solid wastes and can reduce the solid waste disposal costs and save energy. One of the effective factors for gaining success in this program is people awareness especially women, about the methods for persuading people participation in solid waste recycle project. The purpose of this study was to survey Ahwaz's women opinions about this issue. This cross sectional study was done on 160 Ahwaz inhabitant women in 2010. The data were collected via interview and by structured questionnaires. 85% of women were Khuzestanian. 52% of them had university education and 31% of them were older than 40 years, 60% of them were housewives. 38% were informed by TV, 14% by newspaper, 7% by family and relatives and 4% were informed by municipality. 39% of participants believed that giving solid waste bags to people and 33% giving award to people were the best methods for persuading people to take part. Regarding the majority opinions, which were giving solid waste bags and awarding people, these two methods can successfully be considered for persuading people to participate in the recycle project.

Keywords: Ahwaz inhabitant women, solid waste, recycle project

* PhD Students of Ecology Sciences, Faculty Member, , Islamic Azad University, Ahwaz Branch

** Graduated in Ecology Sciences, Islamic Azad University, Ahwaz Branch

*** Graduated in Ecology Sciences, Islamic Azad University, Ahwaz Branch